

Naročn^o se pri upravi TABORA^a,
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. SHS poštnoštevniki ra-
čun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

TABOR

8.8. ca liceja

Maribor, petek 10. marca 1922.

Številka: 57.

Nov spor med Avstrijo in Madžarsko.

DKU Dunaj, 8. marca „Politische Korrespondenz“ piše: V avstrijski javnosti je zavladala resna vznemirjenost glede na vesti, da Madžarska zahteva dalekosežne teritorialne izpremembe na mejah, sklicujoč se na dodatno noto, priloženo trianonski pogodbi in naslovljeno: mejne rektivacije, katere nota pa Avstrija ni nikdar priznala. Avstrijska vlada je pri zapadnih državah podvzela vse, kar je v njeni moči, da bi preprečila to madžarsko rovarjenje. Avstrija je že toliko žrtvovala v vprašanju Burgenlanda, da lahko s vso upravičenostjo pričakuje, da ji ne bo treba položiti novih žrtev in da bodo zapadne sile z

vso odločnostjo zaščitile njene pravice. Ta politika pa nikakor ne nasprotuje stari želji avstrijske vlade, da bi med Avstrijo in Madžarsko zavladal prijateljski sporazum. Bilo bi obžalovati baš v interesu dobrega razvoja obeh držav, če bi Madžarska izzivala s svojimi neupravičenimi zahtevami. Ta nastop z madžarske strani bi mogel spraviti v nevarnost ravnokar vršeča se pogajanja med obema državama.

DKU Dunaj, 8. marca. V pogajanjih z Madžarsko se je dosegal nov uspeh. Zastopniki obeh držav so se sporazumeli glede ureditve osebnega prometa v tzv. malem obmejnem prometu.

ZM Beograd, 9. marca. Zadnje dni se je govorilo, da se bo ministrski predsednik Nikola Pašić podal v kopaljšče, da si popravi zrahljano zdravje. Ker je postalo že kakor pravilo, da gospod Pašić zboli, ko se pokažejo na političnem obzorju oblaki, se njegovo bolezen razlaga kot znamenje, da so se v zadnjem času poostrele notranje težave v vladi.

ZM Beograd, 9. marca. V slučaju, da bi izbruhnila kriza, bi bilo to pripisati držanju finančnega ministra. G. Kumanudi namreč noče definitivno umakniti svojega predloga o moratoriju. To povzroča v krogih radikalne stranke živahno nezadovoljstvo.

Ponikowski setavi novo poljsko vlado.

ZM Zagreb, 9. marca. V tukajšnjih bančnih krogih se govori, da bo borza zopet začela z deviznim prometom. Tukajšnje banke bodo na podlagi novega pravilnika, tako vsaj zatrjujejo nekatere beograjske vesti, obnovile svoje delovanje na borzi.

DKU Varšava, 8. marca. (Poljska agentura). Državni predsednik je poveril sestavo nove vade dosedanjemu ministrskemu predsedniku Poni-kowskemu.

Amerika odklanja udeležbo v Genovi.

DKU Pariz, 8. marca. »Agence Havas« javlja iz Newyorka: Zedinjene države so odklonile udeležbo na genovski konferenci.

Napad reških fašistov na Kastav.

TIP Sušak, 8. marca. Na Reki še vedno ni miru, dasi italijanski listi poročajo o normalnem stanju. Oplenjene so vse trgovine. Naši ljudje so pobegnili na Sušak. Fašisti pa ne divjajo le na Reki, ampak so prestopili našo mejo in so napadli Kastav. Vrgli so več bomb na carinarno in jo poškodovali. Naše straže so streljale. nakar so junaki pobegnili. Vjeta sta dva fašista.

Radić se zopet umika.

TIP Zagreb, 8. marca. »Hrvatska« objavlja, da je res imel Radić razgovor z urednikom »Pančevca« in mu odgovoril na deset vprašanj. »Pančevac« pa je objavil samo tretjino razgovora. vsled česar slika ni izčrpana. Zlasti baje ni točno podana Radićeva izjava glede avtonomije »Hrvatske in glede Radićevih odnošajev napram demokratom.

Nemška opozicija v Italiji.

TIP Innsbruck, 8. marca. Župani 16 občin z nemškimi prebivalstvom so poslali rimski vladi protestno spomenico proti šolski politiki tridentinskega generalnega komisariata.

Borza 8. marca.

Naša valuta počasi narašča:
Zagreb: Promet se počasi začenja razvijati. Tuje valute znatno padle, ker je naša v Curihu poskočila na 1:70, na Dunaju na 23:50. Dolar se je plačeval po 280. — Beograd: London 310, Pariz 580, New-York 78, Milan 335, Praga 124--127, Berlin 31:50--32, Dunaj 1:15--1:19. — Curih: Praga 8:35, Zagreb 1:70, Dunaj 0:08, Varšava 0:11

ni elementi, se zahteve Hrv. bloka na morejo jemati v obzir. Kdor v Hrv. bloku iskreno hoče sporazum, za njega je le ena pot: oprostiti se vpliva in vodstva frankovcev.

Z elementi, ki hočejo iti po tej poti, se bo lahko našel sporazum na podlagi narodnega in državnega edinstva, sporazum po stvarnih potrebah narodnega življenja v socialnem, ekonomskem in kulturnem pogledu, kar je glavno za vsak narod.

Mala antanta in Rusija.

Pod tem naslovom prinašajo praški »N. Listy« informativno poročilo svojega beograjskega dopisnika:

Minule dni je došel v Beograd general Wrangel in bil zelo dostojno sprejet. Posvetoval se je tudi z ministrskim predsednikom Pašičem; javil se je pri kralju, ki ga je sprejel v daljši avdienci. Iz te okolinosti, kakor tudi iz dejstva, da je zadnje dni Romunija prekinila pogajanja z Rusijo, sklepa jugoslovanski tisk, da obstojajo med Prago in rumunsko-jugoslovanskim stališčem še vedno velike difference. Kakor znano, sta izdala ministra dr. Ninčič in dr. Beneš skupen komunike, v katerem povdarjata da se je na bratislavski konferenci dosegel popoln sporazum med obema državnikoma. Torej tudi sporazum v ruskem vprašanju, ker sta o njem razpravljala podrobno. To je treba le pozdraviti, kajti — kakor prča izjava dra Ninčiča — bita sporazum pomenil samo to, da bo v ruskem vprašanju mala antanta solidarna s Francijo in da bo na genovski konferenci zastopala stališče, ki ga je zavzela bukarška konferenca. Kako potreben je bil ta sporazum, je razvidno iz tega, da je beograjska »Tribuna« glasila zunanjega ministra, objavila z o časa dr. Beneševoga bivanja v Londonu previdno stilizirani napad na Benešev politiko. — Jugoslovanski listi so pisali pred Ninčičevim odhodom v Bratislavo, da bo njegova naloga pridobiti dra Beneša za sklepe, ki jih je sklenil v Bukarešti ministrski predsednik Pašič z Bratianum in poljskim poslanikom.

Vendar pa tudi v Bukarešti niso zavzeli popolnoma nepomirljivega stališča, ki bi Mali antanti onemogočilo, da bi sedla za isto mizo z boljševiki. Bukareški sporazum kaže nevtralnno stališče, ki je sicer polno nezaupanja in nasprotuje priznanju sovjetov da iure. Dr. Ninčić je pisal o stališču v ruskem vprašanju v »Pr. Presse« in v rumunskih listih. Značilno je, da ste obe izjavi v bistvu enaki; v praškem listu je torej nekoliko milejši. Bukareški list je citiral njegovo izjavo sledeče:

Mi se nismo nikdar vmešavali v ruske notranje zadeve. Medtem pa, ko smo mi bili popolnoma nevtralni, se oni vtikajo v naše razmere. Nikdar nismo začeli vojaške akcije proti sovjetski vladi, dasiravno smo bili prepričani o strašnih posledicah njenega režima v Rusiji. — Vzlie temu pa se sovjeti še vedno vmešavajo v naše notranje zadeve. Mi vemo zelo dobro, da je bila teroristična akcija proti našemu kralju in današnjemu režimu v Jugoslaviji organizirana in naročena z Rusije. Mi obdolžujemo sovjeté, da so se udeleževali te akcije za izprembo notranjega režima v naši državi. Naša dolžnost je, da to akcijo onemogočimo že v naprej.

O pogajanjih v Bratislavi ni hotel dati dr. Ninčič nobene izjave. Dejal je samo, da so imela pogajanja čisto pravnega značaja in da je šlo zgolj za medsebojne informacije. »Obzor« pravi, da v Bratislavi niso bila končana pogajanja o ruskem vprašanju in da se ministri zunanjih zadev — Poljske, Českoslovaške

Dne 5. t. m. je govoril dr. Tomljenović na shodu v Dragi v Primorju. Pojasnil je narodu, kako se je položaj naše države v mednarodnem oziru okrepil s sklepanjem in utrjevanjem zvez male antante, ki bo postala velevažen činitelj in bo po svojem položaju in po svoji moči zavzela položaj velesile z nalogo, da zagarantira in očuva mir v Srednji Evropi in da onemogoči poskuse velikih držav, da se v koncertu velikih sil pod krinko interesa za mir vsedejo za vrat narodom Srednje Evrope kot jero bi. — Dočim pa se mala antanta pripravlja, da na genovski konferenci zavzame položaj, ki bo zaščitil naše narodne interese in ojačal pozicije naše države v še nerešenem sporu z Italijo radi reškega vprašanja, poskuša skupina hrvatskih strank, takozvani Hrv. blok, slabiti naš notranji in zunanji položaj ter izpodkopati njeno pozicijo z memorandi, ki nikamor ne vodijo, ampak samo izpostavljajo zasmehu in sramoti baš hrvatski del našega naroda.

Ne dvomimo o tem, da se zbiranje in končno ujedinjenje našega naroda ne more izvesti preko noči, ne sme se parušiti temeljev države, narodnega edinstva, ker so vsi Srbi, vsi Hrvati in vsi Slovenci ob početku ustvarjanja države zahtevali, da se ustvari na osnovi narodnega edinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Zato je nerazumljivo postopanje Hrv. bloka, da danes zavzema stališče posebnega hrvatskega naroda. To postopanje bi bilo razumljivo, če bi vedlo do ojačanja in očuvanja hrvatskih interesov, žalostno pa je, da se z njim podpirajo tuja stremljenja, naperjena baš na osvajanje hrvatskih krajev in oškodovanje hrvatskih interesov.

Hrvatski blok zahteva v memorandumu od g. N. Pašića, ki ga obtožuje veliko srbstva, naj podpira velikohrvatska stremjenja. Da se pa vidi, kako nerešen je ta memorandum, treba samo omeniti, da Hrv. blok, ki ne priznava ne države in ne vlade, zahteva od vlade, naj zastopnika naše države v Genovi izbere tudi iz one skupine, ki ne priznava države.

Politika Hrv. bloka je neresna in škodljiva, ker vsled svoje pasivnosti ne sodeluje v delu za ureditev naših težavnih notranjih razmer, naših socialnih potreb, ki so enake po celi državi. Ona ne poskuša odstraniti nedostatkov v državi ali jih popraviti, ona nasprotno še podpihuje povojno psihozo naših mas s tem, da daje pogreškom plemensko obiležje. Pasivnost Hrv. bloka je tem občutnejša danes, ko se izdeluje toliko novih zakonov, na katerih ima sloveti naše državno življenje; v vseh teh vprašanjih Hrv. blok ne sodeluje, in vendar bo naknadno zopet s plemenskega stališča kritičen.

Ta politika je posledica nesoglasij med skupinami Hrv. bloka, v katerim so tudi elementi, neprijateljski razpoloženi proti naši državi, frankovci. Dokler vodijo politiko Hrv. bloka ti protidržav-

Protijugoslovanski izgredi v Zadru.

ZM Split, 9. marca. Potniki iz Zadra pripovedujejo, da so se predvčerajšnjim vršile v Zadru protijugoslovanski izgedi. Množica je vdrila v prostore jugoslov. konzulata in poškodovale pohištvo. Konzul po naključju ni bil navzoč. Služni so spodili iz njegovega stanovanja.

Demonstracije u Zagrebu po pogrebu Allagića.

ZM Zagreb, 9. marea. Včeraj po pogrebu obešenega atentatorja Aliagića je skupina mladih ljudi manifestirala po ulicah. Ta manifestacija se je razvila v demonstracijo in je morala slednjič nastopiti tudi policija. Pri tem so bile tri osebe lahko ranjene. Resnejše se mir ni kalil.

Glasovi italijanskih listov o reškinih dogodkih.

DKU Rim, 9. marca. »Tribuna« sklepa iz govora jugoslov. ministra zunanjih zadev drja Ninčiča da je ta zopet nov dokaz, da imate Italija in Jugoslavija skupen interes na mirni rešitvi reškega vprašanja in da ne potrebujete posredovalca pri izvrševanju rapalske pogodbe, kakor ga nista imela pri sklepanju te pogodbe. — »Il Mondo« meni, da bo nameravana proglasitev fašistovskega zastopnika Giurmettijja za reškega regenta povzročila italijanski vladi same preglavice, ker Giuretti ni Rečan, marveč odposlanec iz Rima. — »Corriere d'Italia« poroča, da med fašisti ni edinstva in da je Mussolini za to, da ostane rapalska pogodba veljavna. Mussolini je včeraj odpotoval v Berlin, kjer bo proučeval priprave za genovsko konferenco.

DKU Rim, 9. marca. »Tribuna« sklepa iz govora jugoslov. ministra zunanjih zadev dr. Ninčiča da je ta zopet nov dokaz, da imate Italija in Jugoslavija skupen interes na mirni rešitvi reškega vprašanja in da ne potrebuje posredovalca pri izvrševanju rapalske pogodbe, kakor ga nista

in Rumunije — sestanejo v Beogradu 15. marca. Če bo zmagalo naziranje Francije in Rumunije, tedaj bo vodstvo Male antante prešlo z Beneševih rok v Bukarešto. To je precej verjetno, zakaj Poljska, Rumunija in naša država — piše »Obzor« — imajo enoten nazor o Rusiji. Lahko bi se bilo zgodilo, da bi dr. Beneš izvajal iz tega posledice, vendar pa mislimo, da je preveč vesten Masarykov učenec, da bi razbijal Malo antanto, saj je tudi Lloyd George ugodil Franciji.

Polom komunizma.

Izjava češkoslovaškega prezidenta T. G. Masaryka.

Prezident Masaryk je izjavil poročevalcu na Dunaju izhajajočega madžarskega lista »Jövő« sledeče:

Danes lahko že govorimo o popolnem izjalovljenju komunističnega pokreta. Mislim, da se komunistična koncepcija za ureditev družbe ne da izvesti. Fiasko komunizma so povzročili po mojem mnenju razni vzroki, v Rusiji posebej še ta, ker je čisto nemogoče, da bi se dal komunizem faktično izvesti v deželi s takšno kulturno stopnjo, kot jo ima Rusija. Rusko ljudstvo je po pretežni večini nepismeno in neomikano. Drugi vzrok je administrativno vprašanje državnega vodstva. Neomikanim masam ne moremo izročiti države in posebno ne tako velike države kot je Rusija, kajti neomikani državljani niso sposobni za upravno vodstvo države. Morebiti bi se to dalo izvesti v manjši državi prej kakor pa se da v večji. Kot primer za to nesposobnost mase v administrativnem vodstvu države naj navedem velikanski glad v Rusiji. Ta prehranjevalna katastrofa je samo pojav, ki izvira iz posledice komunistične gospodarske metode. Ko se je sovjetska Rusija vojskovala s Poljsko, so komunisti rekvirirali vsa živila, celo semensko žito, ki je bilo namenjeno za setev. To je bilo neodgovorno dejanje komunistične vlade in v njem je iskati vzrok te strašne lakote. Države, ki nimajo kazenskih sodišč, nobene pravice, nobene državljanskega prava, ne moremo smatrati za urejeno državo.

Značilno je, da je nemško delavstvo spoznalo ta fiasko in obrnilo komunizmu hrbet. Nemški delavci v Nemčiji stoji kulturno in socialistično na najvišji razvojni stopnji. Marxizem je tudi nemški in ne smemo misliti, da bi Nemci n epoznali tako dobro svojega Marxa kot ga poznajo ruski boljševiki. V Nemčiji pa se je komunizem izjalovil takoj pri prvih poskusih.

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

Politične vesti.

* Po občinskih volitvah na Bolgarskem. Prve dni po volitvah so brzojavna poročila vedela govoriti o veliki zmagi vladne kmečke stranke Stambolijskega nad vsemi drugimi. Počasi pa prihajajo oficijelna poročila o izidih v posameznih okrajih, ki kažejo, da je Stambolijski pač dobil relativno večino, ne pa tudi absolutne ter da so zlasti močno narasle meščanske stranke (narodni naprednjaki in demokratje). Vprašanje je, ali ostane stranka Stambolijskega sama na krmilu ali ustavi z opozicijskimi strankami koncentracijsko vlado.

* Rešitev angleške krize. Včerajšnje vesti iz Londona poročajo, da bo Lloyd George umaknil svojo ostavko. Lloyd George je stavil pogoje, pod katerimi bo ostal v vladi. Ker je njegovo zdravstveno stanje zelo zrahljano, je pričakovati, da se bo veliki državnik že v doglednem času umaknil iz političnega življenja. — Pravijo, da je ostal v vladi, ker se hoče osebno udeležiti genovske konference.

* Prvo ministrstvo neodvisnega Egipta. Kakor javljajo iz Kaire je Sarvat-paša izročil sultanu listo kabineta. V svojem govoru je naglašal, da je z izjavo britanske vlade v temelju spreminjena situacija v Egiptu ter je sedaj mogoče, da se sestavi prvo ministrstvo neodvisnega Egipta. Glavna zadača novega kabineta bo, da dokaže Angliji, kako lahko računa na lojalnost Egipta. Vlada se bo potrudila, da da Egiptu ustavo, ki bo odgovarjala najmodernejšim principom in uzorom.

Zanimivosti.

Vrag in dolarji. — Črni milijonarji. — Sedemkrat omožena. — Koliko las ima mo. — Oporoka tvorničarja mila.

V neki gališki vasi v bližini Roswada je prejela neka starka s pošte nekaznico za 100 dolarjev, katere ji je poslal njen sin iz Amerike. Starka se je odpravila na pošto ter prosila, naj ji izroče pošiljatev. Na pošti pa ji denarja niso hoteli izročiti, zahtevali so, naj se legitimira. Ker starka seveda ni imela pri sebi nobene legitimacije, ji denarja niso izročili. Odšla je domov, da si prikaže potrebno legitimacijo ter se drugi dan zopet zgleda na pošto. Ko pa je prišla domov, se ji je prikazal vrug ter zahteval od nje 100 dolarjev. Starka mu je do smrti preplašena povedala, da dolarjev še ni dobila, na kar je vrug izjavil, da bo počakal, da jih dobi. Druga dva dne je starka odšla na pošto ter s solzami povedala nekemu uradniku, da bo morala izročiti dolarje vrugu, kateri čaka nanje. Uradniku se je zadeva z »vragom« zdelo čudna, vzel je samokres ter spremil starko do njenega doma,

nov. Cigani beže le proti zapadu, kakor da bi hoteli doseči zapadajoče sonce. Zakaj se sele le proti zapadu? Zakaj ne gredo proti vzhodu. Na to vprašanje je komaj mogoče najti odgovora. Nekateri primerjajo cigane z židi, toda židje žive istotako tudi na Kitajskem in na Japonskem kakor pri nas. Raziskovalci ciganov trdijo, da gre tu za antipatijo do kitajske in japonske kulture, a mogoče tudi do tuje rase, kajti ciganov tudi med črne in indijanci ni. Oni so bela rasa, zato žive najbrže tudi samo med belokožci.

Razen velikih potovanj preko držav, potujejo cigani tudi po notranjosti posameznih držav, dežel ali ozemelj. Vsako leto prihajajo v poedine zemlje nove trume ciganov, katere navadno preženjo one, katere so se poprej nahajale tam in to najbrže radi tega, ker se skupno ne morejo prehraniti. Nekateri cigani se sele le v najbližje sosedstvo, drugi napravijo prej dolga potovanja, pa se potem naenkrat ustavijo dlje časa v gotovem ozemlju. Tehnično obvladajo cigani ogromno daljave po natančno določenih znamenjih ter po pojasnilih o potih in razmerah, katere prejmejo eden od drugega, kadar se srečajo. Njihove selitve padajo, kakor se zdi, v negotove periode. Zdi se, da se v zgodovini ciganov ponavljajo, kar se je zgodilo v Grčiji v štirinajstem in v petnajstem stoletju. Tedaj so po daljšem odmoru iz nerazumljivih vzrokov ciganske mase

kjer se je skrival v njeni koči ter čakal na »vraga«, ki je zvečer res prišel. Uradnik je »vraga« prijel ter razkrinkal. Da se ni malo začudil, ko je v »vragu« spoznal svojega kolega, je pač razumljivo. Predrznega lopova so izročili sodišču.

V Newyorku se nahaja preko 300 črnih milijonarjev. To so večinoma črne, ki so v zadnji dobi obogateli z raznimi trgovskimi kupčijami. Kontrolirati te črne je zelo težko, ker žive strogo ločeno od sveta ter ne zahajajo v javnost, ker jih tam gledajo belokožci preveč po strani. Črni milijonarji imajo svoje lastne klube, v katerih se družabno pečajo z glasbo, športom, literaturo, politiko itd. Svoje sinove pošiljajo v lastne penzionate ter na harvardsko univerzo, ki edino sprejema tudi črne slušatelje.

V Kingstonu na Temzi se je te dni znova poročila udova Sarah Coleth. Sarah Coleth je bila poprej že šestkrat poročena in udova ter je to torej njena sedma ženitev. Stara je sedaj 85 let, njen srečni ženin ima pa 66 let ter se zove Robert Goadwin. Goadwin se je seznanil s svojo sedanjo »mlado« ženo, ko je tri leta stanoval pri njej, deloma še poprej, predno je umrl njen šesti mož. Sarah je imela s svojimi možmi 16 otrok, od katerih jih šest živi. Njena najstarejša hči ima 65 let, torej komaj eno leto manj nego njen sedmi mož. To je vsekakor rekord.

Dočim se pesniki bavijo z opevanjem ženskih las, se angleški učenjaki bavijo s tem, da prešttevajo lase. Pri tem so doznali, da se nahaja na kv. cm. 100 las, kar pomeni, da ima človek vsega skupaj na glavi približno 120.000 las. Plavalci imajo nekaj več las, krog 140.000, rjavolasci pa manj, namreč samo krog 90.000.

V Trstu je umrl te dni tovarnar mila, Lupu Braunstein. V svoji oporoki je določil, da morajo njegovo mrtvo truplo postaviti na oder iz mila v njegovi tovarni. Na obleko mu morajo obesiti vsa odlikovanja, katera je bila prejela njegova tovarna, prekriti pa ga morajo z italijansko in tržaško zastavo.

Dnevna kronika.

— Kralj Aleksander je izjavil odposlanecem Slov. lovskega društva dr. Lovrenčiču in Plemlju, ki sta mu 6. t. m. izročila trofeje in slike z lova v kamniških planinah, da pride v kratkem zopet na lov v Slovenijo in sicer spomladi na peteline, jeseni na divje koze.

— Dr. Kukovec dela — dočim drugi zabavljajo. Bolnice v Sloveniji se ne zapro. Uspeh za aprovizacijo Slovenije. Iz Beograda prihaja poročilo, da so vsled odločne intervencije nar.

naenkrat odšle proti zapadu, izdajajoč svojo prvotno domovino s svojim jezikom. Sedaj pa, v dvajsetem stoletju, se zdi, da se na svoja potovanja pripravljajo na severu Balkana. Kakor so se razlivali valovi ciganov nekoč iz Grčije, tako se razliva sedaj iz Rumunije. V njihovih centrih se opazi naenkrat neko valovanje in vrenje, dokler se nekega dne ne prične seliti v celih trumah. Na ta način si moremo razložiti tudi njihovo »emigracijo« iz Indije.

Marsikdo se je že čudil, kako morejo cigani tako ločeno romati križem sveta, ne da bi izgubili svoje narodne posebnosti. Tudi naši predniki so se nekoč selili, toda končno so pa vendarle ostali na enem in istem mestu. Zakaj se isto ne zgodi s cigani? Cigani so morali biti že od nekdaj nomadi. Taki narodi naenkrat zapuste svojo domovino. Tako delajo tudi cigani. Komaj se udomačijo na kakem kraju, že ga zopet zapuste ter odidejo drugam, ne da bi se še kdaj vrnili na prejšnje mesto. Mnogokrat so temu vzrok glad, prepirl in druge podobne stvari, toda še večkrat delujejo nanje neki psihični razlogi, katerih si ne znamo razložiti. Selitev jim je postala hereditarno svojstvo. Tako romanje je mogoče le vsled popolnega nedostatka strogega socialnega reda ter vsled tega, ker cigani nimajo absolutno nikakih zahtev. Cigani nimajo ne države ne domovine; oni ne poznajo mej. Zemljišče, na katerem prebivajo, je last vseh skupaj. V

poslanca dr. Kukovca likvidirana in izrednih kreditov potrebna sredstva za vzdrževanje vseh bolnic v Sloveniji. Dalje je po njegovi intervenciji minister za soc. politiko dr. Krstelj določil 6 milijonov dinarjev kredita in 1 milijon dinarjev državne podpore za prehranjevalno akcijo v Sloveniji. Kredit bo v najkrajšem času realiziran. Minister dr. Krstelj je pri razgovoru z dr. Kukovcem naglasil, da od pokrajinske uprave v Ljubljani tozadevno doslej ni imel nikakoršnih predlogov.

— Promocija. V soboto, 11. t. m. bo sta promovirana na ljubljanski univerzi za doktorja prava gg. Boris Mihalič iz Ljutomerja ter Josip Orožim iz Gomiljskega.

— Naši optanti. Za naše državljanstvo je optiralo v ozemljih Italije, Avstrije, Rumunije in Madžarske 8000 naših rojakov. Tu niso vštetni oni, ki so optirali za naše državljanstvo, pa stanujejo že v naši državi, ampak le oni, ki se nahajajo še vedno v omenjenih državah.

Konec atentatorja Aliagića.

V sredo ob 6. uri jutraj je bil na dvorišču justične palače v Zagrebu obesen komunist Alija Aliagić, atentator ministra Milorada Draškovića. Izpolnil so se besede stare zaveze: »Oko za oko, zob za zob, glava za glavo«.

Ko je postala obsodba pravomočna ter ni bilo več nobene možnosti za pomilostitev, so se izvršile priprave za obešenje.

Aliagić je sprejel s stočnim mirom vest, da bo čez par ur končal na vislicah. Zadnje ure svojega življenja je preživel v družbi svojih sorodnikov in zagovornika dr. I. Politea. Razgovarjali so se o indiferentnih rečeh. Pripovedoval je svoje vojaške doživljaje in izražal vero v zmago komunizma.

Dve minuti pred šestimi uro je vstopil v njegovo celico krivnik Seyfert (dunajski Nemeo). Aliagić je mirno vstal, objel vse prisotne in se poslovil od njih. V spremstvu straže je z naglimi koraki stopal na dvorišče.

Tu se je zbral ves senat, črno oblečeni možje s cilindri. V ozadju je stala skupina občinstva. Dalje kordon vojakov. Nad dvoriščem jutranje nebo, v zraku prvi dih pomladi.

Aliagić se je ustavil pred črno pogrnjeno mizo, zadnjim »sodnim stolom«. Predsednik dr. Vail mu je ponovil smrtno obsodbo in pripomnil, da je bila pomilostitev odbita. Na to se je obrnil k rablju Seyfetu in mu dejal:

— Krvniče, neka se izvrši pravda... Alij Aliagić se je mirno obrnil k predsedniku in ga vprašal:

— Gospod predsednik, ali smem govoriti. —

večje skupine se ne morejo organizirati, tega jim ne dopušča njihov način življenja — na tuj račun. Cigani se zamorejo pojaviti pri poedinah narodih le kot »gosti« in to v ožjem krogu — po nekaj družin. Periodično se sele le oni cigani, ki so napram narodu, med katerim živijo, stpili v čvrstejšo simbiotično odnosa. V tem oziru najdemo pri ciganih strogo patriarhalen in plemenski red, naravnost zakon. Značilna za cigane pa je posebno njihova religija indiferentnosti, katero najdemo več ali manj tudi pri vseh drugih nomadskih narodih. Za cigane je selitev dolžnost. Kdor se ne seli, ni pravi cigan in tega njegovi sorodniki prezirajo. Radi tega tudi nočejo obsevat s cigani, ki so se naselili stalno. V njihovem jeziku pravzaprav ni izraz »stanovati«, za to pa imajo za »selitve« vse polno izrazov. Stalno delo bi jih oviralo pri selitvi; kjer se pa pečajo s kakim obrtom, delajo to le »mimogrede«.

Kakor v živalih in posebno v pticah ne moremo zatreti nagona za selitev, kakor v otrocih ne moremo zamoriti nagona do igranja in živahnosti, tako tudi ciganov ne moremo odvrti od seljenja, ker pomeni seljenje zanje življensko potrebo. Globlje razloge za to večno potovanje ciganov, ki ni niti patološko, niti zločinsko, nego prirodno, bomo spoznali komaj tedaj, ko bomo s pomočjo psiho-logije narodov temeljito osvetlili ta problem.

Dr. Vait: Lahko, lahko. Alijag: Hotel bi se z vami oprustiti. Predsednik je bil nekoliko presenečen in mu je odvrnil:

— Prosim — da se oprustite z menoj Jaz vam odpušcam. Bodi vam odpuščeno. Tudi jaz vam odpušcam, g. predsednik.

Ob 6. uri in 4 minuti je vstopil Seyfert in ga urno spravil pod vešala. Ko je obvisel, mu je pokrtil obraz z belo ruto. Ni bilo slišati nobenega glasu. Telo je obviselo čisto mirno, brez gibanja.

Ob 6. uri in 19 minut sta pristopila zdravnik in konstatovala smrt. Ob pol 8. uri so telo sneli z vešal in odpeljali v mrtvašnico. V muslimanskem oddelku zagrebškega Mirogoja bodo pokopali atentatorjevo telo po obredih vere njegovih očetov, katerih eden je bil znameniti bosanski »buntovnik«, Mahmud paša Fidalic.

Tako je bila končana prva politična justifikacija v Jugoslaviji.

JDS.

Seja načelstva krajevne organizacije JDS v Mariboru se vrši v petek 10. t. m. ob 6. uri zvečer v Narodnem domu. Radi važnosti predmeta (manjšinsko vprašanje) prosimo točne in poštenostne udeležbe.

Mariborske vesti.

Maribor, 9. marca 1922.

Koledarček.

9. marca, četrtek. (Frančiška) francoski tečaj ob 18. uri v moškem učiteljskem. — »Ljudska knjižnica« posluje od pol 19. do pol 20. ure v Narodnem domu.

10. marca, petek (40 muč.) Ljudska univerza: ob pol 20. uri v mali kazinski dvorani; predava docent dr. Matko o sredstvih človeškega organizma v borbi proti obolenju.

11. marca sobota. (Herakli) »Ljudska knjižnica«, mladinski oddelek, od 18. do 19. ure.

12. marca, nedelja. (Gregor) ob pol 10. uri predpoldne velik ljudski shod v kazinski dvorani za moralni prepoved. (Glej tozadevno notico!)

Naznanjene kulturne prireditve:

12. marca: velik ljudski shod za moralni prepoved (kazinska dvorana, začetek ob pol 10. uri).

13. marca: koncert komornega kvarteta Zika, odlična koncertna prireditev v Mariboru (v Götzovi dvorani, ob 20. uri).

m Neckusno reklamo za tajništvo klerikalne stranke v Mariboru si je dovolil nedavno ljubljanski »Slovenec« pod »Stajerskimi novicami«. Priporočuje bajko o nekem »državotvornem prvoborniku Slovencev v Mariboru, odvetniku po poklicu«, ki je baže neki stranki, katera je prišla po nasvet v davčni zadevi, izjavil, da si že mora vzeti odvetnika, češ da so ministri in njihovi prijatelji sami odvetniki in da more pri njih le odvetnik kaj doseči. Seveda je bila stranka strašno ogorčena, češ da v tajništvu SLS sepa vse to napravi zastoj. Malo več resnosti je pa že treba tudi v takih vprašanjih, ljubi gospodje v tajništvu SLS.

m Stavka krojaških pomočnikov v Mariboru izbruhnila. V ponedeljek so se vršila pogajanja med krojaškimi mojstri in pomočniki, ki zahtevajo 50%-no povišanje mezd. Mojstri so zahtevo odklonili. Včeraj v četrtek 9. t. m. bi se imela pogajanja nadaljevati, a že zjutraj je izbruhnila stavka pomočnikov. Vendar je upati, da se spor v doglednem času sporazumno poravnava.

m Pritožbe radi prekomerne odmere davkov. Trgovski gremij v Mariboru pozivlja vsa tukajšnja podjetja, da pošiljajo pritožbe glede nepravilne oziroma prekomerne odmere različnih davkov gremijalni pisarni, katera bo take pritožbe zbiralna in jih od slučajev do slučajev pošiljala našim zastopnikom v davčni komisiji ter Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

m Protituberkulozna liga. V petek, dne 10. t. m. ob 18. uri se vrši 8. odbora seja PTL v dvorani okrajnega

glavarstva. Vsi gg. odborniki se vabijo, da se te seje zanesljivo vdeležijo. Vabijo se tudi gg. novinarji.

m Zdravniško društvo v Mariboru vabi vse svoje člane in prijatelje društva na izredni obč. zbor, ki se vrši v soboto dne 11. t. m. ob 19. uri (7. uri zvečer) v hotelu »Pri zamorcu« v Mariboru. Na dnevnem redu je pred vsem vprašanje, kako stališče naj zavzamemo zdravniki napram nevarnosti, da se nam zaprejo bolnice v mariborskem okrožju.

m Shod za moralni prepoved vzbuja v vseh slojih prebivalstva mnogo zanimanja. Objavljeni referati so tako zanimivi in aktualni, da jih bo s pridom in pa z duševnim užitkom poslušal vsak udeleženec. Upamo tedaj, da bo občinstvo napolnilo kazinsko dvorano do zadnjega kotička. Shod se začne ob pol 10. uri.

m Arnošt Grund v mariborskem gledališču. Vest, da gostuje pri nas priljubljeni komičar Arnošt Grund, ki ga pozna vsa Jugoslavija, je vzbudila tudi v Mariboru velikansko zanimanje. Nele njegovi stari znanci, tudi naša publika, ki Grund a še ni videla, temveč le slišala o njegovem neprecenljivem humorju, se zelo zanima in veseli njegovega prihoda. Arnošt Grund gostuje v petek 10. marca in v soboto 11. marca in sicer v »Poljski krvi« in »Mam'zelle Nitouche«.

m Učiteljsko društvo za Maribor in okolico zboruje v petek, 10. marca ob 15. uri (3.) v deški meščanski šoli.

m Pregled invalidov ustavljen. Mestni magistrat objavlja: Po nareddjenja Komandanta dravske divizijske oblasti Dj. broj 2380 od 4. marca 1922 je nadaljni pregled invalidov ustavljen.

m Za tukajšnje obrtno-nadaljevalno šolo je kovinarska zadruga prispevala znesek 500 Din. Solski odbor šole je vzel ta korak z zadovoljstvom na znanje, to tem bolj, ker je ta zadruga glede na visokost prispevka precej osamljena in šteje med majhno število onih zadrug, ki uvidevajo važnost obrtne-nadaljevalne šole in upoštevajo tudi ogromne težkoče, ki jih ima šolski odbor pri dobivanju sredstev za vzdrževanje te potrebne šole.

m Splošno-izobraževalni tečaj. Po predavanju docenta dr. Matka v »Ljudski univerzi« (glej »Koledarček«) bo tajništvo »Ljudske univerze« sprejemalo prijave za splošno-izobraževalni tečaj, katerega namerava prirediti »Ljudska univerza«. Opozorjamo vse interese, da naj ne odlašajo s prijavi.

m Obrtni naraščaj »Sokol«. V petek ob 20. uri se vrši v deški meščanski šoli debatni večer za obrtni naraščaj »Sokol«. Pridite vsi!

m Študijska knjižnica je sprejela naslednja darila: Podružnica splitske zadružne banke v Mariboru 100 din., Narodna banka v Mariboru 100 din., dr. Fran Lukman, univ. prof. v Ljubljani 10 vez. knjig; knjigotržec W. Heinz 90 zvezkov grških in rimskih klasikov in drugih knjig; dr. Fr. Kovarčič 10 letnikov raznih poučnih časopisov, deloma vezanih. Darovateljem iskrena zahvala, drugim pa prošnja in priporočilo. Do ureditve je knjižnica odprta ob torkih in četrkih od 15. do 17. ure.

m Marijonetno gledališče sokolskega naraščaja. V nedeljo, 12. t. m. priredi mladinski odsek Sokola v Narodnem domu ob 16. uri tretjo predstavo marijonetnega gledališča. Igralo se bo viteško igr »Turnir na vrbarskem gradu«. Vstopnina 1 Din. Starši, pripljite na to predstavo svoje otroke, da se bodo zabavali v njihovem duhu.

m Velika kavarna. Ob 17. uri popoldne čajanka s koncertom v »Klub-baru«.

Porotno sodišče.

Maribor, 7. marca 1922.

Rop v Gorečavcih.

Dne 2. novembra 1921 krog 21. ure zvečer sta bila na razpotju Solin-Kuzma-Budišane v Prekmurju izropana posestnik Franc Huber in posestnica Berta Zieger. Prvemu je bilo oropanih 8000 K, Ziegerjevi pa 1200 K. Oba sta bila krog 17. ure zvečer v gostilni Raffl v

Gorečavcih, kjer sta prejela od gostilničarja in mesarja Raffla izplačilo za prodano kravo oziroma svinjo. Krog 20. ure sta odšla iz gostilne. Huber je spremljal Ziegerjevo po samotni poti do zgoraj označenega razpotja, nakar se je po bližnici vrnil proti svojemu domu. Komaj se je kakih 300 korakov oddaljil od Ziegerjeve, je zaslišal krik, ki pa je kmalu zopet utihnil, na kar je zopet nadaljeval svojo pot. Komaj je napravil par korakov, je skočil iz grma nek mož, ga zgrabil za vrat, ter ga nekaj časa davil, nato pa mu iztrgal iz notranjega žepa listnico ter pobegnil. Enako se je godilo Ziegerjevi. Tudi njo je napadel ropar, ji vzel denar ter pobegnil. Sum je padel na brezposelnega Fr. Mekiša in Josipa Benkiča iz Gorečavcev. Oba sta bila krog 19. ure v Rafflovi gostilni ter po trditvi Huberja morala videti, da imata oropana denar, ki jima ga je v tem času izplačal v gostilni mesar. Sum je potrdilo še to, da je Mekiš prihodnjega dne ob 4. zjutraj odšel v bolnico v Mursko Soboto. Pozvane priče so glede časa, ko sta bila Mekiš in Benkič v gostilni, zelo različno izpovedale. Dve priči sta odločno potrdila, da ob času, ko je Raffl izplačeval denar, nista bila več v gostilni. Mekiš je tudi dokazal, da je prišel krog 9. ure k svoji ljubici, kjer je ostal vso noč ter torej ni mogel izvršiti ropa. Porotniki so vprašanje ropa zanikali ter sta bila oba oproščena.

Nepomucki pred poroto.

Danes se je končala pred porotnim sodiščem afera carinika Franca Nepomuckija, ki je trajala že nad eno leto. Razprava, ki jo je vodil s. s. Fon, je trajala do 19. ure zvečer.

Nepomucki je po jedva enomesečni službeni dobi kot carinik IV. klase v Spilju postal avgusta 1920 šef kazenskega oddelka mariborske carinarnice. Z ukazom z dne 22. decembra 1920 je bil Nepomucki premeščen k carinarni v Slavonski Brod ter bi bil moral svoje posle predati svojemu nasledniku. Tega pa ni mogel storiti, ker mu je manjkalo krog 40.000 dinarjev, ki si jih je na neupravičen način prisvojil. Zato je skušal na vse pretege, da bi predajo zavlekel. Končno se je celo govorilo, da je bil napaden, toda izkazalo se je, da se je sam obstrelil. Vsled pritožbe neke stranke je prišlo končno njegovo delo na dan.

Obtožnica ga dolži, da si je pridržal oziroma prisvojil sledeče zneske: 31. avgusta 1920 je bilo zaplenjenih neki Mariji Skren 3215 dinarjev. Zadevo je Nepomucki sicer prijavil, ni pa oddal denarja blagajni. Dne 17. oktobra je bil obsojen Ivan Blumauer na 65 din. globe. Izročil je Nepomuckiju 100 din. Ta pa mu ostanka 35 din. ni mogel vrniti, ker ni imel drobiža. Nepomucki si je tudi ta znesek pridržal. Dne 30. novembra 1920 je obsodil Nepomucki trgovca Pajo Glucka na 10.065 dinarjev globe. Tudi ta denar si je pridržal, mesto, da bi ga oddal blagajni. Dne 2. januarja 1921 je predal carinik Aleksander Stojanovič Nepomuckiju nekemu Heimgartnerju zaplenjenih 11.280 din. Nepomucki pravi, da ne ve, da li je ta znesek sprejel. Dne 21. januarja je založil Olon Auspitz 10.000 din. kavcije, kar je Nepomucki pismeno potrdil, toda ko je zahteval kavcijo nazaj, denarja nikjer ni bilo. Nepomuckiju je bila po-verjena tudi prodaja zaplenjenega blaga. Komisija je ugotovila, da je prodal za 2958 din. blaga, denarja pa ni izročil blagajni.

Nepomucki se zagovarja, da je imel mnogo dela ter da denarja ni mogel prej izročiti blagajniku, dokler ni bila posamezna zadeva končno veljavno rešena. Pravi pa tudi, da so mu bili tozadevni predpisi nepoznani. Denar je puščal v svoji pisalni mizi ali pa ga je jemal seboj domov. »Nekoč je zapazil, da je izgubil, ali pa da mu je bilo ukradenih krog 30—40.000 dinarjev, česar pa si ni upal prijaviti. Njegova žena, je izpovedala, da o tem ničesar ne ve. Vprašana, odkod je vzela denar za pohištvo, ki ga je kupila pri Zelenku za 50.000 K, pravi, da ji je brat ob priliki sokolskega zleta prinesel od njene matere 60.000 K. Ona trdi, da je plačala pohištvo 1. novembra, Zelenka pa je izpovedal, da še le 10. januarja 1921, torej potem ko je Nepomuckiju že

manjkala uradni denar. Govorila je hitro, samozavestno ter se vedla tako teatralno, da jo je moral sodnik opozoriti, da porotna dvorana ni gledališki oder. Zdravnika doc. dr. Matko in dr. Jurečko sta označila Nepomuckija kot psiho-pata in duševno manjvrednega, ki pa je za svoja dejanja polno odgovoren. Porotniki so vsa vprašanja soglasno potrdili, vsled česar je bil Nepomucki obsojen na 2 leti težke ječe in povračilo povzročene škode in sodnih stroškov. Nepomucki kazni ni sprejel.

Maribor, 9. marca 1922

Koloman Sandor obsojen na smrt.

Pred današnjo poroto se je ponovno zagovarjal Koloman Sandor iz Kuštancov v Prekmurju radi umora Sandora Novaka. Porotniki so vprašanje na umor z desetimi glasovi potrdili, vsled česar je bil Sandor obsojen na smrt na vešalih. Natančnejše poročilo jutri.

Narodno gledališče.

Repertoar:

Četrtek 9.: Zaprti.
Petek 10.: »Poljska kri«. Gostovanje gosp. Arnošta Grund. Abon. A.
Sobota 11.: »Mam'zelle Nitouche«. Gostovanje Arnošta Grund. Abon. B.
Nedelja, 12.: Ob pol 15. uri »Pogumni krojaček«. Otroška. — Ob pol 20. uri »Ptičar«. Izven abon.

Kakor čujemo, so vstopnice za predstave, ki se vrše v petek dne 10. in v soboto dne 11. t. m., v katerih gostuje g. Arnošt Grund, že domalega razprodane; kdor hoče videti g. Grund, naj si torej nemudoma preskrbi vstopnico.

Kultura in umetnost

x Koncert kvarteta Zika v Mariboru. Kakor smo že javili bo proizvajal kvartet Zika na svojem koncertu v Mariboru, ki se vrši dne 13. t. m. tudi Smetanovo skladbo »Iz mojega življenja«. O poetični vsebini te skladbe se je izrazil komponist sam v nekem pismu 12. aprila 1878, da je bil njegov namen pri ustvarjanju tega dela naslikati v njem v glasovnih tonih zgodbo svojega lastnega življenja. V prvem odstavku nam slika svojo ljubezen do umetnosti v mladosti, ki je vsa prepojena za neutešenim hrepenenjem po nečem neizrekljivim ter s tajno še nezavestno slutujo bodočih nezdod. V drugem odstavku »quasi polka«, podaja veselje mladosti in strast do plesov, katerih je sam skomponiral celo nepregledno vrsto. V tretjem odstavku »largo sostenuto« opisuje slast svoje prve ljubezni do onega dekleta, ki je postalo pozneje njegova žena. V četrtem odstavku pripoveduje o narodnih motivih ter o veselju prvega uspeha, o delu, o onem trenutku, ko je veliki skladatelj oglušel ter o končnem sprijaznenju s trpko usodo. Predprodaja vstopnic se vrši v trgovini muzikalij Höfer v Solski ulici ter v papirnici Brišnik v Slovenski ulici.

Sokolstvo.

o Izjava. Ker so nekateri listi v zadnjem času priobčili vesti, ki se jih je polastila široka publika in jih pretirala do neverjetne velikosti, ugotavljamo: 1. Med Sokolstvom in našo vojsko vobče ni bilo nikoli nobenega nasprotstva; res pa je, da je obstajalo v zadnjem času neko nesoglasje med našim društvom in tukajšnjo komando mesta, ki je nastalo radi nesporazumljenja in pomankljive informacije. 2. Omenjeno nesoglasje je odpravljeno in s tem je vzpostavljeno tudi med našim društvom in vojsko zopet ono razmerje, ki je vladalo poprej. — Odbor Sokolskega društva v Mariboru.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure in ob četrkih od 1/2 19.—1/2 20. ure

Sport:

: Drugi redni občni zbor, kolesarskega kluba »Perun« v Mariboru se vrši dne 12. marca ob 9. uri dopoldne v mali sebi Narodnega doma. v restav-

racijskem prostoru. Dnevni red: 1. Poročilo odbora. 2. Volitev novega odbora, ter organiziranje kluba in slučajnosti. Vabijo se vsi stari člani, kakor tudi vsi prijatelji kolesarstva. Odbor.

: Z občnega zbora I. S. S. K. Maribor. Na občnem zboru „Maribor“, ki se je vršil 3. t. m. je bil izvoljen sledeči upravni odbor: predsednik Roglič Ivan, podpredsednik Dr. Irgolič in Mauro Sessler, odborniki Al. Križnič, inž. Dolenc, Dr. Stamol, Dr. Poljanec, inž. Hildebrand, Dr. Kovačec, Gustin, Gnus, Medanič, Uršič in Dr. Marin, sportni načelnik Vladimir Suput. Preglednika računov gg. Hočevar in Nerač.

: V prihodnjih dneh se bo stavbni odsek „Svobode“ za postavitev štadiona v Mariboru, ki bo služil za vsa športna društva in prireditve, obrnil s cirkularji in nabiralnimi polami do p. n. občinstva, trgovcev in obrtnikov za podporo. Postavitev takega štadiona je velikega pomena za naše mesto, zato priporočamo vseh javnosti to akcijo. Načrte za štadion je izdelal gosp. mestni arhitekt Schell po dunajskem vzorcu. Stavnemu odseku se je javilo že večje število športnikov in delavcev, ki bodo pomagali v svojem prostem času. V odboru za postavitev štadiona je tudi župan mariborski g. Grčar.

Gospodarstvo.

g Petdinarske novčanice morajo po odredbi finančnega ministra davčni uradi še vnaprej od občinstva sprejemati.

g Gospodarsko življenje na Poljskem se je vsled racijonalnega dela vlade in prebivalstva pričelo zadnji čas zelo utrjevati na vseh poljih. Dokaz temu je dejstvo, da je poljska valuta, ki je stala pod avstrijsko, narasla zadnji čas dvakratno. Značilno je tudi, da je poljsko finančno ministrstvo znižalo cene duhanu za 25%. (Pri nas ravno narobe.)

g Brezobrestna državna posojila za obrtnike in industrija. Pred krat-

kim smo objavili, da je ministrstvo za kmetijstvo in vode dalo ministrstvu trgovine in industrije od čistega dobička državne razredne loterije okroglo 350.000 Din. na razpolago, ki se bodo po večjem delu porabili za posojila brez obresti, vračljiva v roku 5 let. Sedaj pri- našajo „Službene Novine“ v št. 41 z dne 23. februarja 1922 pravilnik o dajanju pomoči in posojil iz čistega dobička državne razredne loterije. Po tem pravilniku se bodo posojila dajala onim, ki z že pokazanim uspehom svoje produkcije ali obrtne spretnosti nudijo nedvomne dokaze o koristnosti svojih podjetij ali ki po svoji strokovni sposobnosti obetajo povoljen uspeh, kakor tudi onim, ki predelujejo surovine na kakšen nov in koristen način ali ki v okrožje našega gospodarstva uvedejo tako produkcijo ali predelavo, ki je bila doslej docela nepoznana, pa daje dokaze o nedvomni koristi za deželo in narod. Brezobrestna posojila se dajejo proti zastavi nepremičnega premoženja ali vrednostnih papirjev ali blaga ali na bančno garancijo (garantna pisma) ali na menice z najmanj dvema resnima podpisoma ali na sigurno osebno obvezo z jamstvom dveh porokov, ki imata nepremično premoženje, toda v vsakem primeru s pogojem, da se posojena vsota vrne v dogovorjenem roku, ki more biti od pol leta do največ petih let od dneva dobljenega posojila. Od dolžnika se more zahtevati plačilo tudi predčasno, ako v roku 6 mesecev po prejemu posojila ni začel z delom ali ako bi delo ustavil za več nego 1 leto. Prošenje je vlagati pri ministrstvu kmetijstva, administrativni oddelek (ministrstvo poljoprivrede, administrativno odeljenje), ki jih pošlje pristojnim oddelkom, oziroma ministrstvu trgovine in industrije v nadaljnje poslovanje. Kakor je objavljeno, je rok za vlaganje prošnje (kolekovanih) določen do 15. marca t. l.

g Stajersko železo v palicah je od 120 K začetkom leta poskočilo sedaj na 120 K.

g Dobava drv. Komanda Poliske divizijske oblasti v Sobotici razpisuje na dan 24. marca t. l. od 11. dopoldne ponovno ustmeno licitacijo glede dobave 31.200 m³ drv. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Tržne cene

dne 1. marca 1922.

1. Meso: Govedina I 40-48, II 00-00, III 00-00, sveži jezik 36-40, vampi 16-20, pljuča 20-24, ledvice 40-48, gobec 00-00, možgani 34-40, parklji 7-10, vime 24-30, loj 30-40. — Teletina I 40-48, II 00-00, jetra 32-38, pljuča 32-38, ledvice 0-00, Svinjetina 60-80, salo 80-90, čreva mast 60-80, pljuča 30-32, jetra 30-32, ledvice 40-48, glava 36-40, noge 16-20, slanina sveža 76-80, prekajena 92-94, papricirana 92-94, mast 90-94, prekajeno meso 92-94, prekajene noge 16-20, prekajen jezik 84-88, prekajena glava 40-48. — Drobnica: Kostrunovo meso 00-00, jagnetina 00-00, kozje meso 00-00, kozletina 00-00.

2. Klobase: krakovske 92-94, debrecinske 68-72, brunšviške 52-56, pariske 56-60, posebne 56-60, safalade 56-60, brenovke 80-84, kranjske sveže 0-00, prekajene 16-20, mešeni sir 56-60, poljske salame 1-2, prejšnjene klobase 56-60.

3. Konjsko meso: I 24-00, II 20-00.

4. Kože: konjske, komad 200-250, goveje 44-48, telečje 46-48, svinjske 17-19, usnje, gornje 360-400, podplate 280-300.

5. Perutnina: Pistanec majhen 60-70, večji 70-80, kokoš 150-200, raca 60-80, gos 100-120, golob 20-24, zajec domač majhen 30-40, zajec domač večji 50-60.

6. Divjačina: Zajec, domač 00-00, divji 00-00, srna 00-00.

7. Ribe: Karpi 00-00, belice 00-00, ščuke 00-00, žabe (komad) 00-00, raki (komad) 0-00.

8. Mlečni izdelki: mleko (liter) 10-12, Surovo maslo (kg) 120-140, čajnomaslo 140-160, maslo 0-00, sir ementalški 0-00, polementalski 160-170, trapistni 110-120, groyski 120-00, tilsitski 170-00, parmezani 400-00, sirček (komad) 14-16, jajca (komad) 8-9.

9. Pijača: Vino staro 32-48, vino novo 36-56, pivo 19-21 stekl. piva 9-60, žganje 100-120.

10. Kruh: Bel (kg) 30-32, črn 24-26, ržen 00-00, žemlja (0 kg) komad 2-220, mlečni kruh 00-00.

11. Sadje: Jabotka I 28-30, II 00-00, hruške I 00-00, II 00-00, kostanj 00-00, limone (komad) 3-4, oranže 5-8, rožiči (kg) 24-26, fige 64-68, dateljni 200-300, mandeljini 200-00, orehi 36-40, orehi luščeni 80-00, slive posušene 36-40.

12. Specerijsko blago: Kava I 180-200, II 120-140, kava pražena I 200-00, II 160-180, riž 26-42, sol 12-14, poper cel 120-00, poper mlet 140-00, paprika 150-200, testenine 38-40, sladkor v kristalu 62-64, sladkor v kockah 68-72, kvas 60-00, škrob pšeničen 40-00, rižev 100-00, koruzni kis (liter) navadni 4-00, vinski 8-00, olje namizno 96-00, bučno 96-00, spirit denat. 52-00, mila 50-60.

13. Zito: Pšenica 17-18, rž 14-16, ječmen 15-16, oves 12-14, koruza 16-18, proso 18-20, ajda 16-18, fižol navadni 16-18, fižol rajni 18-20, grah 00-00, leča 60-00.

14. Mleviski izdelki: Pšenična moka 0-00, 1 26-00, 2 00-00, 5 22-00, kaša 20-00, špenj 22-00, otrobi 8-00, koruzna moka 20-00, koruzni zdrob 22-00, pšenični zdrob 30-00, ječmenova moka 00-00, ajdova moka 1 28-00, 2 00-00, ajdova kaša (liter) 24-26, ržena kava 28-44, cikorkija 52-00.

15. Krma: Seno sladko 700-800, seno kisló 0-00, otava 900-00, detelja 0-00, ovsena slama 500-540, pšenična slama 00-00, ržena slama 00-00 (za 100 kg).

16. Kurivo: Drva trda 360-400, mehka 300-360 (za m³), premog, trboveljski 120 00, lenjski 60-00, oglje 4-00, koks 4-00 (za 100 kg), petrolej 20-00, bencin 00-00, karbid 14-00, sveča 60-00.

17. Zelenjava in podzemljice: Endivija (komad) 0-00, motovilce (kupček) 0-00, zelje zgodnje (glava) 0-00-00, pozno K-00, karfi jola (komad) 25-30, špinača (kupček) 8-00, buče jedilne (kg) 0-00, fižol 00-00, kiteljar 00-00, peteršil sopek 3-00, zelena sopek 3-00, čebul 28-30, česen 32-34, pora (komad) 0-00, korenje vrtno 2-00, navadno 2-00, zelenjava za kuhinjo (sopek) 3-00, pesa rudača (komad) 3-00, repa zgodnja 2-3, pozna 0-00, koleraba podzemljica 0-00, krompir, zgodnji 5-70, pozni 5-70, hren 14-00, zelje kisló 16-20, repa kislá 8-00.

GOSPODARICH SVETI.

Avanturističen roman. Spisal: Karl Figdor. Prevel: R. R.

(Dalje.)

(39)

Mavdi polajajo že poslednje moči. Konzul in Kien-Lung jo morata podpirati, da ne pade s konja, toda vkljub temu ne toži. Nazadnje pa se vendar ne more več premagati ter zaprosi, naj jo pustita na voz.

Zaželjeni vrh Fura je še vedno skrit za gričevjem. Četrty dan omagajo tudi voli ter odpovedo službo. Z iz gobcev iztegnjenimi jeziki in glavo sklonjeno nizko k tlom, obstoje sredi pota in niti bič jih ne spravi z mesta.

»Sam moramo poiskati vodo,« reče konzul v skrbeh, »tako ne gre dalje.«

Smrtna tišina vlada povsod, ko se karavana poslednji vtabori.

Ako tudi danes ne bo vode, potem je vse končano. Težkega srca odjahata konzul in Kien-Lung v okolico iskat vodo, dočim ostane Mavda na vozu.

Komaj izgineta onadva za prvimi gričem, postanejo spremljevalci živahnejši. Kakor rečeče pošasti stopijo k vozu, na katerem leži Mavda, vtaknejo svoje glave skozi odprtino zastora, pogledajo na svojo žrtev ter izginejo.

Trenutek — in Mavda je sama.

Ornel beže nazaj, odkoder so prišli.

Krog Mavde vlada grobna tišina. Skušna se dvigniti; sluti izdajo. Toda onemogla se zgrudi nazaj na svoje ležišče. Objama jo tema, v kateri ji ugasnejo vse misli, se izgube, kakor v labirintu. Polasča se jo omedlevica.

— Kako dolgo je spala, ne ve. Odpre oči. Zbudil jo je šum.

Lahno se pregiblje šotorovina, se dvigne.

Orni obraz zareži vanjo.

Makombov sin!

Njegove oči žare, njegov obraz pači strast. Hlastno iztagne roko proti njej.

»Vode,« mimra Mavda, »vode.« Tu se črnc zdrzne. Za trenutek stoji omahujoč, premišljeva. Bela žena mu bo umrla v rokah, če jo odnese. Bela žena bo umrla od žeje. Bela žena mora dobiti vode.

Zopet premišljuje. Tuji možje so daleč, oni ne poznajo skritega studenta, za katerega ve on. Iskali bodo še dolgo, morda cele ure, a našli ne bodo nič. Za napad preostaja še vedno toliko časa, kolikor hoče on, Makombov sin.

Belo ženo mora rešiti, ako jo noče izgubiti za vedno.

Končno se vendar odloči ter odhiti z dolgimi koraki v smer skritega studenta.

Toda zgodi se drugače, kakor je mislil. Komaj je izginil Makombov sin, že se prikaže konzul in Kien-Lung na svojih konjih tostran obronkov severnega gričevja. Imela sta neverjetno srečo, našla sta vodo, skrit studentec, o katerem je mislil Makombov sin, da je znan le njemu.

V brzem diru jahata proti taborišču, noseč s seboj vodo.

»Vode,« krikuje Mavda v onemogli nezvesti. Streseta jo. Konzul ji ponudi vode, med tem ko napaja Kien-Lung konje.

Z dolgimi požirki in s še vedno zaprtimi očmi pije osvežujočo tekočino in zavest se ji nagloma zopet vrača.

»Makombov sin je tu,« šepče. »Umoril vaju bo; prišel je, da me urope. Bežati moramo!«

Konzul se ozre naokrog; povsod vlada mir, nič se ne gane. O spremljevalcih ni nikakega sleda.

»Kmalu bo nazaj,« reče Mavda, ki je zopet pri polni moči. »Naprej moramo, naglo, kolikor mogoče naglo!«

Konzul pogleda Kien-Lunga, Kien-Lung konzula.

»Naprej torej,« reče odločno konzul, dvigne Mavdo na konja in skoči sam nanj.

»Naprej!« krikuje konzul.

Izza razvalin na jugu se zablišče konice sulic. Truma črncov drvi v strnjjenih vrstah z dolgimi, naglimi koraki in s huronskim kričanjem proti jahalcem.

Garda Makombovega sina, ki se sedaj tudi sam pojavi ob taborišču. Njegov obraz je ves spačen od srda.

»Naprej!« zatuli prispevši k vojščakom, kazaje roko za bežečimi.

(Dalje prihodnjic.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila.

Iščem dva usnjarska pomočnika. Plačam dobro. — Gjuro Siladi, usnjar, Koteriba. 371

Trgovski učenec išče za izpopolnitev učne dobe mesto v manufakturni in specerijski trgovini. Deziderij Krauthacker, Stigova, Medjimurje. 372

Posedim do 200.000 kron proti varnosti. Naslov v upravi „Tabora“. 374

Stanovanje v središču mesta, obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritliklin, želim zamenjati za večje stanovanje. Ponudbe pod „Večje stanovanje“ na upravo tega lista. 376 2-1

Prazni zaboji se prodajo po trdki Fr. Majer, Glavni trg št. 9. 373 3-1

Dobre ohranjena prsna konjska oprema, vse iz črnega usnja, se prodaja pri g. Reihenschnig, gostilničarju na Pobrežju. Istotam se prodaja tudi voz in nova težka konjska oprema. Cene po dogovoru. 362 2-2

Enonadstropna hiša se prodaja. Kupec se lahko takej vseli. Prečna ulica 4. 367

Žepne ure, precizijske in stenske popravila najsolidnejše tržaka R. Bizjak, Maribor, Gospodarska ulica 16. 64

Prodaja vin

Priporočam gg. hotelirjem in gostilničarjem po najnižjih cenah od 50 l naprej do celih vagonskih pošiljatev moja prvovrstna črna in rdeča vina, kakor tudi sortirana: rizling, zastavice (Zierfandel), traminec, zlahtnino itd. Vina se nahajajo v Badlovi kleti v Krčevini št. 88. — Z odličnim spoštovanjem 361 10-3

Jurij Fokter, lastnik.

Auto

znamka „Puch“ s 6 sedeži in auto z dvema sedežema se prodaja. Jožef Križnič, Prevalje. 375

Pristopajte k Jugoslovnski Matici.

Brez posebnega obvestila.

Leopold Košenina, višji poštni oficijal, naznanja v svojem, v imenu svoje soproge Helene ter svojih otrok Vladimirja, Josipa in Leopolda pre- tužno vesti, da je njih iskrenoljubljena, nepozabna hčerka ozi. sestra, gospodična

Elza Košenina učiteljica

v torek, dne 7. t. m. ob 18. uri po dolgotrajni, mukepolni bolezn, previdena s tolažili sv. vere, begudano preminula. Pogreb drage pokojnice se vrši v petek, dne 10. marca 1922 ob 14. uri iz mrtvaške veže mestnega pokopališča v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 11. t. m. ob 1/9. uri v frančiškanski župni cerkvi. Maribor, dne 8. marca 1922. 370